
Tamara ALONI

PREKO PLANINA U ALBANIJU

Rodena je 1936. godine u Banjaluci od majke Rašele, rođene Vajnštajn i oca Alfreda Abrahama Turnauera. U braku sa Davidom Alonijem ima tri sina. Avik je završio geografiju i turističku školu, radi u autobuskom preduzeću „Eged“; Doron je mašinski inženjer i oficir izraelske mornarice, a najmlađi Gil završio je trgovačku školu.

Tamara je nakon Drugog svetskog rata u Haifi završila školu za vaspitačice za decu do dve godine. Živi u Haifi.

Odmah nakon rođenja mene i moje sestre bliznakinje Zlate, moji otac i majka su se rastali. Ostavši sama sa dvoje dece, moja baka je smatrala da majka mora da se vrati u Skoplje kako bi ona prihvatila da nas čuva a majka da počne da radi jer je bila krojačica. U Skoplju smo živele sve dok nije buknuo rat 1941. godine.

Majčina sestra Tamara družila se sa Srbinom Savom Poleksićem. Kad je Savo video šta se dešava Jevrejima u Beogradu, odlučio je da spase Tamaru. Odveo ju je u selo u banatski deo Rumunije kod svoje majke i tako je sklonio od očiju okupatora. Tamo se Tamara preko dana krila u zemunici, a samo je noću izlazila napolje. Niko sem Savine majke i njene sestre nije znao o Tamarinom boravku u zemunici. Istovremeno je Savo poslao poruku Tamarinoj porodici u Skoplje. Poruka je glasila da se svi što pre sklone iz grada i da smesta beže prema Albaniji

da ih ne bi sačekala sudbina beogradskih Jevreja koji su svi nestali i o kojima se ništa ne zna.

TAMARA sa suprugom, snahom i sinom, danas

Majka je to upozorenje veoma ozbiljno shvatila i odmah odlučila da bežimo. Bila je to veoma hrabra odluka da sa dvoje dece krene u potpuno nepoznatom pravcu. Ne sećam se jer sam imala svega šest godina, a od majke nisam čula, kojim smo putevima bežali. Znam da smo išli preko planina i da je majka plaćala ljudima koji su nas prevodili preko granica. Tako smo stigli u Albaniju, u jedno mesto na moru. Ne sećam se imena grada ali se sećam da smo sestra i ja išle na obalu mora da skupljamo drva koje je more izbacivalo kako bismo obezbedili gorivo za grejanje i kuvanje.

U tom gradu na obali mora stanovali smo u jednoj sobi. Ne znam od čega smo živeli, ali pretpostavljam da je majka šivala i time nas izdržavala.

Sećam se samo da smo sestra i ja išle u školu. Čini mi se da smo tamo pohađale dva razreda osnovne škole. Još i sad mi je pred očima naša učiteljica koja je preko lica nosila feredžu (crni veo) i svakog nas jutro obavezno tukla lenjirom po prstima.

Vrlo često smo se selili i menjali mesta dok konačno nismo stigli, ne znam kako, u Bari u Italiji. Iz Barija smo došli u Santa Čezareju. U to vreme završio se rat.

Tada smo prebačeni u Milano gde nas je prihvatio JOINT, nahranio i obukao i smestio u nekakve prostorije gde su stigli madrihim (omladinski rukovodioci) koje je poslao Sohnut. Oni su imali zadatak da okupljaju napuštenu jevrejsku decu bez roditelja i da ih odvede u mandatnu Palestinu. Majka je pristala da odemo u Palestinu pa smo zato bili odvedeni u Firencu, u vila Podolini, gde je bio oformljen centar u kome su deca čekala priliku da pođu u Palestinu. Centar se zvao: Alijat Hanoar Hadati (Omladinska alija pobožnih). Tamo smo bili godinu ili godinu i po, učili ivrit, Tanah i Toru i bili pripremani za odlazak u Palestinu.

U oktobru 1947. godine, ladom „Transilvanija” pošli smo u Palestinu sa porodicom Fuks, kao njihova deca. Oni su, naime, imali pasoš i sertifikat vlasti da se mogu sa porodicom useliti u mandatnu Palestinu.

Ostvaren život: TAMARINI unuci i unuke

Po dolasku u Palestinu, smešteni smo u Kfar Hanoar Hadati – Kfar Hasidim (Omladinsko selo pobožnih – selo ortodoksa). To je bilo poljoprivredno selo čiji su osnivači bili hasidi (ortodoksi). Odmah smo pošle

u školu, ali smo bile obavezne da svakodnevno, posle škole, dva sata obavljamo poljoprivredne poslove.

Posle pola godine stigla je naša majka sa svojim drugim mužem i preuzela nas iz Kfar Hanoar. Tako je počeo naš normalni život, sa našim očuhom, koji je za nas bio drugi dobar otac i sa kojim je naša majka rodila našeg brata Heskijela. Nastanili smo se u Haifi gde ja i danas živim.

Na završetku ovog mog nepotpuno ispričanog životnog puta o najvećoj tragediji koja nas je zadesila, zameram sebi što nisam svoju majku ispitivala o našem skrivanju i potucanju. Imam osećanje da mi nedostaje deo života za koji smatram da bi bilo veoma važno da ga prenesem svojoj deci u nasleđe.